



hebben aan de wedstrijd deelgenomen

de teloorgang van de vlaamse kerk (vervolg)

#### de verpapiëring

met verpapiëring bedoel ik dat er bijna geen liturgische gebeurens zich nog zonder missaals voltrokken

mensen die je toespreekt hoor je ook aan te kijken

zie je jesus al zijn blijde boodschap verkondigen met papier in zijn handen?

meer en meer trokken priesters tussen henzelf en de gelovigen papieren wanden op

die laatsten namen dat van hun priesters over & bedreven meer en meer missaallurgie: hoeveel jonge trouwers trouwen niet met een boekje in plaats van met elkaar?

#### de vermannelijking

bij de laatste nachtmis in de sint-pietersbasiliek was er buiten in de kerk zelf achter en rond het altaar geen vrouw te zien

zelfs de communie werd enkel door mannen uitgedeeld

zelfs het plaatsen van het kerstekindje in de kribbe gebeurde door een man terwijl kindjes toch van nature eerder door vrouwen gedragen worden?

de kerk is te manmijterlijk geworden

moeten er niet hoognodig wat meer missaals worden dichtgeklapt wat meer kazuifels worden afgelegd wat meer mijters afgezet?

de kerk moet weer zoals oorspronkelijk man-vrouwelijk worden

kan je je zowel kana & kalvarie als het cenakel inbeelden zonder maria?

#### besluit

de alom-herlevende of nieuw-verrijzende buitengebouwelijke kerken trekken juist daardoor weer jonge mensen aan: doordat zij weer grond onder de voeten hebben & gras tussen de tenen & vooral: net als maria weer vrouwen in hun midden

LUC VERSTEYLEN

500

### Hand (Eerste vervolg)

*Z'n handen in onschuld wassen*

Wie zegt dat hij *zijn handen in onschuld wast*, wil daardoor duidelijk maken dat hij zichzelf onschuldig verklaart. De Bijbel heeft tenminste op drie plaatsen ongeveer hetzelfde gezegd.

Een van de vele voorschriften waartoe de schrijver van het boek *Deuteronomium* de lezers verplicht, bestaat in het volgende. 'Als ergens in het open veld het lichaam wordt gevonden van een mens die vermoord is, en als men de dader niet achterhalen kan, dan moeten de oudsten van de stad die het dichtst bij het lijk gelegen is, een jonge koe meevoeren naar een beek.' Daar moeten ze het dier de nek breken en boven de dode koe hun handen wassen, onder het uitspreken van de volgende woorden: "Onze handen hebben dit bloed niet vergoten, onze ogen hebben het niet gezien. Ach HEER, houd Israël, het volk dat u bevrijd hebt, niet verantwoordelijk voor deze moord, en reken het ons niet aan dat er onder uw volk een onschuldige is gedood." Dan zal die moord hun niet worden aangerekend.' (Deut. 21,6-8)

Het gezegde komt ook voor in de mond van de gouverneur Pilatus. Tijdens het rechtsgeding waarop Jezus schuldig werd bevonden om gekruisigd te worden, heeft hij als Romein waarschijnlijk niet gedacht aan het hierboven beschreven ritueel. Op zeker ogenblik waste Pilatus echter wel zijn handen als een symbool waarmee hij de toegestroomde massa duidelijk wilde maken dat hij zich distantieerde van de moord op Jezus.

'Toen Pilatus inzag dat zijn tussenkomst nergens toe leidde, dat het er integendeel naar uitzag dat men in opstand zou komen, liet hij water brengen, waste ten overstaan van de menigte zijn handen en zei: "Ik ben onschuldig aan de dood van deze man. Zie het zelf maar op te lossen." En heel het volk antwoordde: "Laat zijn bloed óns dan maar worden aangerekend, en onze kinderen!"' (Mat. 27,24-25)

Achter dit alles ligt de eeuwenoude volkse overtuiging dat onverzoende bloedschuld ongeluk aanbrengt over land en volk. Om dat te voorkomen, is een uitdrukkelijke bekentenis van onschuld nodig. Enkel op die manier kan God het onheil alsnog afwenden.

Ook in de tempel te Jeruzalem bestond daartoe een ritueel. Mogelijk diende de volgende psalm daarbij als begeleidend gebed. De dichter bidt o.m. als volgt:

'Met bedriegers zit ik niet aan, met huichelaars ga ik niet om, ik haat de kring van slechte mensen, met wettelozen wil ik niet aan tafel. Ik zal mijn handen in onschuld wassen, een rondgang maken om uw altaar, HEER, om een loflied aan te heffen en van uw wonderen te verhalen.' (Ps. 26,4-7)

Het Nederlandse gezegde 'Zijn handen in onschuld wassen', heeft een letterlijke tegenhanger in het Duits: 'Sich die [seine] Hände in Unschuld waschen'. In andere talen valt het woord 'onschuld' weg. Zo heeft het Engels 'Have clean hands', het Frans 'Se laver les mains', het Italiaans 'Lavarsene le mani', en het Spaans 'Lavarse las manos'. Uit de context wordt de uitdrukking en de bedoeling ervan wel duidelijk. (Wordt vervolgd)

BART MESOTTEN



Johan Kelders

## Praten met je lichaam

„Wil je nog even lezen?”

Ze is analfabeet. Verder dan een paar letters komt ze niet. Ze drukt me een krant in de hand. Hij is van de vorige week. Maar dat doet er niet toe. Voor Lea is elk voorleeswoord meegenomen.

Ze is vooral geïnteresseerd in contactadvertenties, daar kan ze nooit genoeg van krijgen. De rest van het nieuws boeit haar niet.

Dat is de wereld van het geschreven woord en die kent ze niet.

Zulke woorden wantrouwt ze.

Wie weet wat ze allemaal heeft meegemaakt?

Leugens, valse beloftes en goedkope praatjes zijn zo neergeschreven.

Vaak zwijgt ze dagenlang.

Dan staart ze alleen maar voor zich uit en doet soms haar ogen dicht – alsof ze iets heel duidelijk wil zien.

Het moet iets treurigs zijn, want daarna begint ze steevast te huilen.

Maar wat ze dan ziet, zegt ze niet. Dat blijft in haar zitten.

Het enige dat ze kwijt wil, is een naam die ze, als ze hem al zegt, vele malen herhaalt:

„Erik, Erik, Erik...”

Misschien is het een dierbare die ze heeft verloren? Een man? Een kind?

En misschien gaat ze daarom elke dag naar de kerk.

Om verlossing te zoeken, balans, kracht.

„Vrouw (32), alleenstaand met zoontje van vier, zoekt zorgzame man.”

We zijn bij de contactadvertenties aanbeland.

„Kun je dat nog een keer lezen?”, vraagt ze.

Ik lees de advertentie opnieuw voor.

„Zo'n advertentie zou ik ook wel willen”, brabbelt ze.

„Maar dan zonder kind, alleen met zorgzame man.”

Ze zwijmelt weg. Volgt de advertenties niet meer.

Is met haar gedachten misschien bij de zorgzame man die ze ooit heeft gehad.

Of graag zou willen hebben. Ze begint te huilen.

Een paar kinderen blijven staan en kijken haar nieuwsgierig aan.

Ze legt haar hoofd in haar schoot, ze wil niet dat de kinderen haar zo zien.

Ik leg mijn hand op haar hoofd.

Ze pakt hem vast en laat hem niet los.

Het lijkt alsof ze zich aan me vasthoudt, een reddingsboei zoekt.

Ik begin haar hand te strelen. Ze heeft warmte nodig.

Langzaam komt ze tot rust.

Er komt geen woord aan te pas.

We praten met onze handen.

Soms is dat genoeg.

## UIT DEN GROOTEN VOLKSKALENDER VAN PAUL VAN ZUMMEREN

Nog twee dagen en dan verschijnt op het scheurblaadje van je kalender de naam "Lichtmis". Dat is de feestdag van 2 februari dus en het is de dag die in een heel jaar gezien de meeste weerspreuken voor z'n rekening neemt. Ik telde er een vierhonderdtal bij elkaar. Hoe dat zo komt? Wel, dan moet je je even voorstellen, hoe onze voorouders destijds na een lange, donkere en meestal harde winter, eindelijk konden vaststellen hoe de dagen dusdanig waren gelengd dat ze weer wat werkjes buitenshuis konden verrichten. Dat werd gevierd als een ware feestdag. Ondermeer trok men met de nieuwgeborenen naar de kerk. Dat noemde men "zijn kerkgang doen". In de kerk kregen de aanwezigen allemaal een gewijde kaars die werd ontstoken. Vandaar wellicht de naam "Lichtmis".

Ongelovigen gaven aan Lichtmis een andere verklaring. Die redeneerden zo: "De dagen zijn nu zover gelegd dat we in huis niet langer kaarslicht nodig hebben. We kunnen dus... het licht missen."

Laat ons maar hopen dat het overmorgen geen mooi weer zal zijn. Ik begrijp dat je nu de wenkbrauwen frons. Maar nee, ik meen het serieus. Want doorheen de eeuwen heeft men kunnen vaststellen dat er nog harde wintertijden volgen als er op 2 februari zonneshijn is. Ik staaf dat even met spreuken:

**MARIA, ZO ZIJ HARE KERKGANG DOET MET WARMEN ZONNESCHIJN: ER ZAL MEER SNEEUW EN IJS EN VORST ALS VAN TE VOREN ZIJN**

En:

**ALS MET LICHTMIS DE ZON SCHIJNT OP DE TOREN KRIJGT MEN NOG ZOVEEL SNEEUW ALS VAN TEVOREN**

En:

**ALS MET LICHTMIS DE ZON SCHIJNT DOOR HET HOUT DAN IS HET NOG WEL ZES WEKEN KOUD**

KRISTIEN VAN ZUMMEREN